

Η απορία του αιώνα: "Γιατί δεν κάνουν δικοινοτική/διζωνική με πολιτική ισότητα" στην Ουκρανία;

του Παναγώτη Ήφαιστου Διεθνείς Σχέσεις-Στρατηγικές Σπουδές

Η κρίση της Ουκρανίας είναι ιδανική περίπτωση για να θυμηθούμε και να υπογραμμίσουμε ότι η συμφορά που πλήττει την Ελλάδα και την Κύπρο δεν είναι τυχαία. Τα αίτια είναι η τύφλωση για τις προϋποθέσεις που συγκροτούν και συγκρατούν ένα κράτος, τύφλωση για τον ανελέητα ανταγωνιστικό χαρακτήρα του κρατοκεντρικού διεθνούς συστήματος, τύφλωση για τις στρατηγικές των ηγεμονικών δυνάμεων, τύφλωση όσων κομμουνιστών ή φιλελεύθερων πίστεψαν στην μια ή άλλη εκδοχή ένωσης του πλανήτη και σίγουρα τύφλωση για τον ρόλο του εθνικού συμφέροντος στο άναρχο διεθνές σύστημα και τύφλωση για τον εξαρτημένο χαρακτήρα των διεθνών θεσμών..

Ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του 1990 μερικοί επισημαίναμε ότι ο μεταψυχροπολεμικός διεθνής βίος δεν θα είναι ανθόσπαρτος. Με βάση την θεωρία-γρανίτης της Θουκυδίδειας επιστημονικής παράδοσης των διεθνών σχέσεων, μπορούσε κανείς να προβλέψει ότι η αλλαγή της πλανητικής κατανομής ισχύος μετά την διάλυση της ΕΣΣΔ και η τροχιά προς αναζήτηση νέων ισορροπιών μαζί και η αναμενόμενη σταδιακή ανάδυση νέων περιφερειακών δυνάμεων που θα αναζητούσαν πλανητική προβολή ισχύος, διάνοιγε ένα μακρόχρονο πεδίο αστάθειας.

Ο 21ος αιώνας, υποστηρίζαμε μερικοί πριν δύο δεκαετίες, θα συνοδεύεται από αναμετρήσεις των ηγεμονικών δυνάμεων σε κάθε σημείο του πλανήτη, θα προκαλούσε συμπληγάδες συγκρούσεων στις περιφέρειες όπου οι μεγάλες δυνάμεις θα ανταγωνίζονται για έλεγχο χώρου και πλουτοπαραγωγικών πόρων και θα δημιουργούσε τόσο επικίνδυνες προϋποθέσεις όσο και ευκαιρίες για τα λιγότερο ισχυρά κράτη.

Τα λιγότερο ισχυρά κράτη θα διέτρεχαν πολλούς κινδύνους, υποδεικνυόταν, εξ ου και υποστηρίχθηκε η ανάγκη για σφυρηλάτηση της εσωτερικής ενότητας, κοινωνικοπολιτική συσπείρωση γύρω από τα έσχατα και θέσφατα των εθνικών συμφερόντων, ανάπτυξη της κρατικής ισχύος σ' όλο το φάσμα της εσωτερικής ζωής και της ελληνικής διπλωματίας και ανάπτυξη μιας εθνικής αποτρεπτικής στρατηγικής στα κεντρικά μέτωπα της Ελλάδας και της Κύπρου. Μόνο έτσι ένα κράτος θα μπορούσε να είναι ασφαλές, να αντιμετωπίζει τις απειλές και να διαπραγματεύεται με τα ισχυρότερα κράτη σε λογική βάση.

Αντίθετη ήταν η θεώρηση κάποιων που διέθεταν και περιέργως συνεχίζουν να διαθέτουν πολύ μεγάλη παρουσία στα μέσα ενημέρωσης. Οι επιφανείς συνάδελφοι Θεωδωρής Κουλουμπής και Θάνος Βερέμης, για παράδειγμα, στο βιβλιαράκι «Ελληνική Εξωτερική Πολιτική» το 1994 (ολοφάνερα γράφτηκε για να αντικρουστεί η πιο πάνω δική μας θεώρηση) υποστήριξαν πολλά και απίστευτα. Το πώς τα φαντάστηκαν είναι ένα μυστήριο. Γιατί ο διεθνολόγος δεν είναι μελλοντολόγος και το μόνο που μπορεί να κάνει είναι να εδράσει τις θεωρήσεις του πάνω στην καλή θεωρία και να προβάλλει τις τάσεις.

Το «ΘΑ» ενός διεθνολόγου, λέω στους φοιτητές μου, είναι τα δύο πρώτα γράμματα της λέξης «Θάνατος». Και ο διεθνολόγος όταν λέει τσαρλατανιές είναι ακραία επικίνδυνος. Ενώ ένας γιατρός τσαρλατάνος μπορεί να προκαλέσει μερικούς θανάτους ένας διεθνολόγος που λέει τσαρλατανιές θα μπορούσαν, αυτές οι τσαρλατανιές, να προκαλέσουν χιλιάδες θανάτους εάν επηρεάσουν την πολιτική δράση και τις κρατικές αποφάσεις. Εάν ως επιστήμονας της διεθνούς πολιτικής έγραφα τέτοια πράγματα θα ντρεπόμουν σήμερα να κυκλοφορώ στον δρόμο ή θα ζητούσα συγγνώμη από τους αναγνώστες μου και τους συναδέλφους μου.

Μεταξύ πολλών άλλων απίστευτων θέσεων στις αρχές της δεκαετίας του 1990 υποστηρίχθηκε πως το πιο πιθανό σενάριο για το μεταψυχροπολεμικό περιβάλλον είναι ένα κλίμα συναίνεσης των μεγάλων δυνάμεων, αποφυγής οικονομικού ανταγωνισμού που θα επιδεινώσει τις πολιτικές και διπλωματικές σχέσεις, κοινή στρατηγική των ηγεμονικών δυνάμεων για την μείωση του χάσματος αναπτυγμένων και λιγότερο αναπτυσσομένων κρατών με δίκαιη κατανομή βαρών, ενιαία στρατηγική για τα πλανητικά περιβαλλοντολογικά ζητήματα και συνεργασία για την διασπορά πυρηνικών όπλων, η τρομοκρατία, η λαθρομετανάστευση και τα ναρκωτικά. Η ενιαία στρατηγική των μεγάλων δυνάμεων, μάλιστα, υποστήριξαν, θα αντιμετώπιζε τέτοια προβλήματα από κοινού με έμφαση στην πρόληψη και όχι μόνο την καταστολή.

Το μόνο που δεν έγραψαν ήταν να πουν ότι οι μεγάλες δυνάμεις θα έδιναν η μια στην άλλη ανθοδέσμες ή ότι οι ηγέτες θα χόρευαν ζεϊμπέκικο για την επίλυση των διαφορών (μιας και κατά βάση αυτό το σκεπτικό «κατευνασμού» υποκρύπτουν αυτές οι θεωρήσεις). Αυτές οι επικίνδυνες για τον πολιτικό μας ορθολογισμό επιστημονικές φαιδρότητες ενθουσίασαν πολλούς όπως ο κ Μουζέλης οι οποίοι ετοιμοπόλεμα με ολοσέλιδα κείμενα στο «Βήμα» και αλλού περίπου ανακήρυσσαν το βιβλίο των κ Κουλουμπή και Βερέμη ως το βιβλίο του αιώνα και ως περίπου ιστορική αναγγελία της αιώνιας παγκόσμιας ειρήνης.

Κανείς μπορεί να αναζητήσει σε βιβλία και άρθρα όλων των εμπλεκομένων συμπεριλαμβανομένου και του γράφοντος κυρίως στον «Οικονομικό Ταχυδρόμο», το «Βήμα», την «Ελευθεροτυπία» και τα «Νέα». Μιλάμε για εκατοντάδες άγονες αντιπαραθέσεις όπου από την μια μερικοί αναλύαμε τα αυτονόητα και από την άλλη μια στρατιά ειρηνολόγων μιας χρήσεως παράβλεπε την ανελέητη κρατοκεντρική δομή του κόσμου, την αναπόφευκτη αντιπαραθέση των ηγεμονικών δυνάμεων, την άνιση ανάπτυξη και τα υπόλοιπα αίτια πολέμου. Πως θα μπορούσε η Ελλάδα να πορευτεί σωστά όταν οι απόψεις των δεύτερων, ιδιαίτερα μετά το 1996, κυριάρχησαν στο πολιτικό πεδίο.

Πριν και μετά αυτών των φρικτά λανθασμένων θεωρήσεων στο πεδίο της πολιτικής οι «επιστημονικές παρεμβάσεις» ήταν έντονες και πυκνές. Είχαμε έντονη καταπολέμηση μιας σειράς πτυχών της εθνικής στρατηγικής που εμείς εισηγούμασταν: της ένταξης της Κύπρου στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση που θα ενίσχυε τα νομικά της ερείσματα, του Ενιαίου Αμυντικού Χώρου Ελλάδας-Κύπρου, κατηγορίες κατά όσο αντέκρουαν τον μακεδονικό αναθεωρητισμό των Σκοπίων και μαζική υποστήριξη του φασιστικού και αντιδημοκρατικού σχεδίου Αναν που έπληττε θανάσιμα τους κύπριους και τα Ελληνικά συμφέροντα στην Ανατολική Μεσόγειο.

Να μην ξεχνούμε βέβαια και τα εθνομηδενιστικά βιβλία ιστορίας που και πάλι συσπείρωναν τις ίδιες ομάδες «δημόσιων διανοουμένων». Ξέρετε, η πρακτική στην Δύση πολλοί να ενδύονται επιστημονικούς τίτλους ως αδιάσειστο στοιχείο εγκυρότητας και αξιοπιστίας μιας θέσης είναι κάτι πολύ διαδεδομένο. Συνήθως όμως τέτοιες πρακτικές προπαγανδίζουν τα δικά τους εθνικά συμφέροντα όχι των αντιπάλων.

Ένα είναι σίγουρο πάντως. Η ανάπτυξη των πολιτικών επιστημών και των διεθνών σχέσεων τέλη της δεκαετίας του 1980-αρχές του 1990 –και παρά το ότι υπάρχουν και λαμπρές εξαιρέσεις επιστημονικών αναλύσεων της πιο υψηλής στάθμης–, οδήγησε στην κυριαρχία ενός περιέργου πολιτικοστοχαστικού συστήματος. Ένα ιδιόμορφο Ελληνικό σύστημα που έθρεφε την εσωτερική πνευματική αδυναμία, αποκοίμιζε τους Έλληνες όσον αφορά τον πραγματικό χαρακτήρα της μεταψυχροπολεμικής διεθνούς πολιτικής, υποβάθμιζε τις εξωτερικές απειλές, καλλιεργούσε την αντίληψη ότι η Κύπρος είναι αναλώσιμη με αποκορύφωση την στήριξη του φασιστικού σχεδίου

Αναν και θεωρούσε προτιμότερη τη συμμόρφωση στις ηγεμονικές επιταγές αντί της διαπραγματεύσεως στην βάση συμφερόντων.

Τι να πούμε τώρα για τις βαθύτατες προεκτάσεις αυτών των πολιτικοστοχαστικών ασθενειών! Είδαμε ακόμη και πρωθυπουργούς και υπουργούς να μιλούν για «παγκοσμιοποίηση» ως εμπιρεύουσα προϋποθέσεις πλανητικής ενότητας και υψιτενείς θεωρήσεις των ιδίων που υποστήριζαν πως η «κυριαρχία δεν έχει και πολλή σημασία» αφού ο κόσμος ενώνεται. Μάλιστα, υπουργός εξωτερικών που μετά έγινε και πρωθυπουργός, άφησε να εννοηθεί σε ομιλία στο Ζάμπειο ότι η έννοια του εθνικού συμφέροντος είναι παρωχημένη. Οι παρόντες αξιωματικοί σχολής πολέμου όταν τους συνάντησα την επομένη ήταν ακόμη ζαλισμένοι. «Επιστήμονας» στην αιχμή αυτών των ασθενών πολιτικών και πολιτικοπνευματικών δομών έσπευσε να γράψει στα «Νέα» ότι το εθνικό συμφέρον είναι ανύπαρκτη έννοια και ελληνική ιδιοτροπία!

Ας μη νομίζουμε λοιπόν ότι η συμφορά μας βρήκε χωρίς λόγο και ότι αυτά που επέρχονται είναι χωρίς αιτία. Δεν μπορεί ένα κράτος να περπατά μέσα σ' ένα ναρκοπέδιο με κλειστά τα μάτια και με την ψευδαίσθηση ότι πρόκειται για ανθόσπαρτη παιδική χαρά. Αυτοί που καλλιέργησαν αυτές τις φαιδρότητες φέρουν μεγάλη ευθύνη για την συμφορά που μας βρήκε. Σήμερα που πρωτίστως χρειαζόμαστε παραγωγή πολιτικού ορθολογισμού, εξάλλου, τα ίδια «ιδρύματα» τα οποία αποτέλεσαν την εστία του πολιτικού ανορθολογισμού μέσα στην δημόσια σφαίρα τις δύο δεκαετίες, κατέστησαν το σημερινό υπουργείο εξωτερικών ... παράρτημά τους.

Να χαιρόμαστε λοιπόν τα μυαλά που έχουμε και τις αντιστάσεις που έχουμε. Να χαιρόμαστε την κρίση των ευτραφών πολιτικών μας. Παθαίνουμε ότι μας αξίζει! Οι παροικούντες μέσα στο κήπο των Χρυσανθέμων του Μαξίμου, πάντως, άλλα μας έλεγαν πριν μερικά χρόνια. Τώρα, τις κρατά δεμένους και απαθείς. Και κυριολεκτώ όταν λέω «δεμένους».

Τώρα, για τα υπονοούμενα του τίτλου στην κορυφή του κειμένου δεν χρειάζεται να ειπωθούν πολλά. Ήδη γράψαμε αναρίθμητα κείμενα για το «κοινό ανακοινωθέν» που έθεσε την Μεγαλόνησο Κύπρο σε τροχιά θανάτου και την Ελλάδα σε πορεία πρωτοφανούς στρατηγικής παγίδευσης με ομηρία του ενός δέκατου του Ελληνισμού που αντιπροσωπεύουν οι Κύπριοι. Ήδη οι φαιδρές φωνούλες του γνωστού ιδρύματος αδιάντροπα άρχισαν να κάνουν πανομοιότυπα τρομοκρατικά υπονοούμενα και σενάρια για το πώς θα μπορούσε να εξελιχθεί το κυπριακό.

Εμείς λέμε ότι στην παρούσα συγκυρία δεν υπήρχε ο παραμικρός λόγος να δεχθούμε τις πιέσεις του ολοφάνερα ανορθολογικού πλέον αμερικανικού παράγοντα που ταλαντευόταν μεταξύ αλλαγής στάσης απέναντι στην Άγκυρα και ενίσχυσης αυτών των σχέσεων στην βάση προηγούμενων και δοκιμασμένα αποτυχημένων επιλογών. Η «βωμολόχα» υφυπουργός εξωτερικών Νούλαντ –είναι η ίδια που «έβαλε το χεράκι» της στην Ουκρανία– χρειάστηκε ένα μόνο ταξιδάκι στην Λευκωσία για να πειθαναγκάσει τον περιδεή κύπριο πρόεδρο (άσε που ο κύριος αυτός έψαχνε αφορμή για να επανέλθει στο αξιοθρήνητο ανανικό παρελθόν του). Ως και να εκλέγεται ένας κυβερνήτης όχι για να κυβερνήσει αλλά για να καταλύσει το κράτος. Αυτός ο πρόεδρος, πάντως, όπου πατήσει γίνεται σεισμός, κατακλυσμός και καταποντισμός που προκαλεί δίνη η οποία καταπίνει όχι μόνο την Κύπρο αλλά και την μητροπολιτική Ελλάδα.

Δεν υπήρχε ο παραμικρός λόγος εν μέσω αστάθειας στην Ανατολική Μεσόγειο και κυρίως σε όλο το φάσμα της εσωτερικής και εξωτερικής πολιτικής της Τουρκίας να προσφέρει η Κύπρος σανίδα σωτηρίας στην Άγκυρα που λικνίζεται επικίνδυνα, αστάθμητα και απρόβλεπτα. Έτσι, αναβαθμίζουμε την Τουρκία με το να την

καταστήσουμε επικυρίαρχο της Ανατολικής Μεσογείου, κάτι που θα την κάνει προνομιακό πλέον συνομιλητή των ηγεμονικών κρατών και των περιφερειακών κρατών όπως το Ισραήλ. Ηλίθια κινούμενοι, με το να δώσουμε στην Τουρκία την Κύπρο στο πιάτο, την αναβαθμίζουμε και σπρώχνουμε όλους τους υπολοίπους στην αγκαλιά της. Η δε Κύπρος όχι μόνο θα διχοτομηθεί αλλά θα ελεγχθεί πλήρως από την Τουρκία. Θα είναι όπως έλεγε ο Βάσος Λυσσαρίδης, κυρίαρχος στα κατεχόμενα και επικυρίαρχος στην σημερινή ελεύθερη περιοχή που ελέγχει η Κυπριακή Δημοκρατία.

Τώρα, διακωμωδώντας παρά επιχειρηματολογώντας γιατί μιλάμε για αυτονόητα πράγματα, υπενθυμίζουμε ότι σε ένα νησί, την Κύπρο, όπου οι κατά το πλείστο ελληνικής καταγωγής τουρκοκύπριοι είναι μόνο 18%, συρθήκαμε στην απαράδεκτη κατάσταση να τους προτείνουμε εμείς οι ίδιοι, πρώτον, κράτος εντός κράτους δικό τους (συν και οι έποικοι μέσα σε αυτό) και δεύτερον, συγκυριαρχία με την πρωτοφανή στην πολιτική ιστορία «πολιτική ισότητα» που θα καθιστά την δήθεν «ενωμένη Κύπρο» χώρο πολιτικού μαρτυρίου. Επιπλέον, δεν ζητήσαμε αποχώρηση των τουρκικών στρατευμάτων και τερματισμό των παρωχημένων «εγγυήσεων», ζητήματα για τα οποία η Τουρκία δεν παύει να κηρύττει πως οι «εγγυήσεις» θα συνεχιστούν.

Σε πολλά κράτη όπου την μεταψυχροπολεμική εποχή έχουν παρόμοια προβλήματα (ακόμη και μέσα στην Τουρκία) γιατί δεν εφαρμόζετε αυτή η συνταγή-κατασκευή της δικαιοδικής, διζωνικής ομοσπονδίας όπου εσωτερικά θα υπάρχει «πολιτική ισότητα» σε εθνική και ρατσιστική βάση! Γιατί ενώ ο πόλεμος στην Ουκρανία είναι προ των πυλών δεν προτείνουν τέτοιες σοφές συνταγές. Ήδη επαναλαμβάνοντας τα αίτια της περιόδου 2003-4 αναδύθηκαν αναρίθμητα ΜΚΟ γεμάτα «ειρηνοποιούς» «εκπαιδευμένους από καιρό» σε δυτικά ιδρύματα οι οποίοι φλύαρα υποστηρίζουν ότι η Κύπρος θα αποτελέσει θαυμαστό μεταμοντέρνο μετά-εθνικό πείραμα.

Ιδού η Ουκρανία ιδού και το πήδημα. Να προταθεί αμέσως δικαιοδική/διζωνική με πολιτική ισότητα σε εθνική και ρατσιστική βάση (ευκολότερο θα είναι στην Ουκρανία γιατί οι δυτικοί δημοκράτες φρόντισαν να ανεβάσουν στην εξουσία χιτλερικούς ρατσιστές που θα αποφανθούν αμέσως για τα διζωνικά/δικαιοδικά).

Για να μιλήσουμε όμως πιο σοβαρά και για να τελειώσουμε, πολλές και συγκλίνουσες εξελίξεις επαληθεύουν ότι οι πιάσαμε πάτο. Κάτι πρέπει να γίνει, για να τερματίσει η Ελλάδα τα μνημόνια και για να αποχωρήσει η Κυπριακή Δημοκρατία από τις εγκληματικά στημένες συνομιλίες. Συνομιλίες οι οποίες δομήθηκαν με τρόπο που ακυρώνουν κάθε έρεισμά μας, παραβιάζουν την διεθνή νομιμότητα, καταργούν την Κυπριακή Δημοκρατία, καταστρέφουν την Κυπριακή κοινωνία, παγιδεύουν στρατηγικά την Ελλάδα και οδηγούν στην συγκρότηση προϋποθέσεων παρατεταμένης αστάθειας και συγκρούσεων μεταξύ Τουρκίας και Ελλάδας.

Οι Έλληνες καλά κάνουν να προσέξουν καλύτερα τι γίνεται στην Ουκρανία. Ιδιαίτερα οι Έλληνες της Κύπρου να καταλάβουν ότι η διζωνική, δικαιοδική, συνοδευμένη με πολιτική ισότητα, παρουσία της Τουρκίας και «εγγυήσεις» θα δημιουργήσει ένα τερατώδες κρατίδιο μέσα στο οποίο θα καταδικαστούν σε αργό θάνατο.